

Ο ΜΟΥΣΙΚΟΣ ΤΟΥ ΔΡΟΜΟΥ

Ήταν αυτοί οι συνηθισμένοι δρόμοι του κέντρου, που είχαν την ικανότητα κάθε φορά να απλώνουν ένα τρυφερό χάδι παρηγοριάς στην ψυχή του, να καθαρίζουν τον νου του και να τον κάνουν να επιστρέφει στο σπίτι με φρέσκιες ελπίδες. Δε φτάνει που εκείνος πατούσε αδιάφορα πάνω στην ταλαιπωρημένη ράχη τους, εκείνοι αντί να παραπονεθούν, αντί να γκρισιάξουν ή έστω να κάνουν απλώς μια αναγκαστική υπομονή μέχρι να περάσει από πάνω τους και να φύγει, οι δρόμοι εκείνοι του κέντρου της πόλης, σε κάθε βήμα του Κωνσταντίνου, του ελάφραιναν τη θλίψη του κατά μερικά γραμμάρια, γι' αυτό κι εκείνος έκανε πάντοτε μεγάλη βόλτα. Έστριβε απ' τη βιβλιοθήκη αριστερά κατευθείαν στη Σβώλου, που την αγαπούσε ιδιαίτερα και προχωρούσε μέχρι την Αγία Σοφία. Ύστερα περπατούσε κατά μήκος της νότιας πλευράς του ναού, στη Μακένζυ Κινγκ, μέχρι που έστριβε αριστερά στον φαρδύ, ομώνυμο με τον ναό πεζόδρομο, τον οποίο και κατέβαινε μέχρι να βγει στη Μητρόπολη. Έστριβε τότε δεξιά στη Μητροπόλεως

και προχωρούσε μέχρι την Αριστοτέλους. Έστριβε πάλι δεξιά και ανέβαινε την πλατεία μέχρι να βγει στην Εγνατία, να πάρει το λεωφορείο για το σπίτι του.

Ο νεαρός Κωνσταντίνος, συνήθιζε τα απογεύματα να μελετά ή να συγγράφει στην κεντρική δημοτική βιβλιοθήκη, επί της Εθνικής Αμύνης. Όταν έφευγε κατά τις οκτώμισι το βράδυ που η βιβλιοθήκη έκλεινε και δεν τύχαινε να έχει προγραμματίσει, έστω και τελευταία στιγμή, κάποια έξοδο, τότε δεν ανέβαινε κατευθείαν στην Εγνατία να πάρει λεωφορείο, αλλά έκανε τη γνωστή του βόλτα. Του άρεσε τόσο πολύ, ύστερα από τόσες ώρες βασανισμού και μέθεξης μέσα στα κείμενα, με το μυαλό του ανεβασμένο σε αιθέρια ύψη ή χαμένο σε μαγικούς βυθούς, πάντως σίγουρα όχι πάνω στη γη, του άρεσε λοιπόν να περπατάει στους πιο κεντρικούς δρόμους της πόλης, ανάμεσα στον βιαστικό αλλά όμορφο κόσμο που πηγαινοερχόταν πέρα δώθε. Του άρεσε να βλέπει τους ανθρώπους που σχολούσαν απ' τις δουλειές τους, βαστώντας μία δερμάτινη τσάντα στο χέρι ή έναν υφασμάτινο σάκο στην πλάτη ή έχοντας την πλάτη και τα χέρια ελεύθερα, αλλά με μία ευδιάκριτη έκφραση κούρασης σχηματισμένη στο πρόσωπο, να βλέπει τους ξέγνοιαστους φοιτητές να προχωρούν ανέμελοι, κυρίαρχοι αυτοί του αυριανού κόσμου, να βλέπει τα νέα ζευγάρια να προχωρούν χέρι χέρι ή να φι-

λιούνται σταματημένα στη μέση του πεζοδρομίου, να βλέπει τις κυρίες με τα μαύρα καλσόν και τα ψηλά τακούνια να κοντοστέκονται στις φροντισμένες βιτρίνες των καταστημάτων κι άλλοτε να κοντοστέκεται ο ίδιος στις γοητευτικές βιτρίνες των μικρών βιβλιοπωλείων, να βλέπει τις καύτρες από τα τσιγάρα των διερχόμενων καπνιστών να πυρώνονται σε κάθε ηδονική ρουφηξιά και να βλέπει τα μακριά μαλλιά των γυναικών να χορεύουν στο φύσημα του νοτιά. Του άρεσε να βλέπει τα χάλκινα φύλλα από τα δέντρα των δρόμων να ξεψυχούν αθόρυβα και να ξαπλώνουν απαλά πάνω στις πλάκες του πεζοδρομίου το Φθινόπωρο, να βλέπει τα γυμνά κλαδάκια τους να τρέμουν αβοήθητα τον Χειμώνα, να βλέπει τα νεογέννητα άνθη τους να σκορπάνε ελπίδες στην ατμόσφαιρα την Άνοιξη και να βλέπει τα πράσινα φύλλα τους να στέκουν ασάλευτα και νωχελικά το Καλοκαίρι. Του άρεσε να παρατηρεί τις φωτισμένες μέσσα στη νύχτα όφεις των εκκλησιών, των ξενοδοχείων και των κινηματογράφων και να θαυμάζει τα παλιά νεοκλασικά κτίρια, με τα φιλόλιγνα παράθυρα, τα γραφικά παντζούρια και τα περίτεχνα κάγκελα των μικροσκοπικών μπαλκονιών τους. Του άρεσε να κοιτάζει τα διαμερίσματα των πολυκατοικιών που τα άσπρα ή κίτρινα φώτα πίσω απ' τις κλειστές κουρτίνες των παραθύρων πρόδιδαν κάποια ιδιωτική ζωή και του άρεσε να κρυφοκοιτάζει με άδοξη

περιέργεια τη ζωή αυτή που μισοφαινόταν πίσω από εκείνα τα φωτισμένα παράθυρα που τύχαινε οι κουρτίνες τους να έχουν ξεχαστεί ανοιχτές.

Πόση ζωή, ιδιωτική και δημόσια, ξεχείλιζε σ' αυτούς τους δρόμους, από τους ανθρώπους στα αυτοκίνητα, στα λεωφορεία, στα μηχανάκια, στα ποδήλατα ή στα πατίνια και τους περαστικούς, μέχρι τους ανθρώπους μέσα στα εμπορικά καταστήματα, στα καφέ – μπαρ, στα εστιατόρια και λίγο πιο ψηλά τους ανθρώπους μέσα στα σπίτια. Κι ο νεαρός Κωνσταντίνος, που τις προηγούμενες ώρες διάβαζε για τη ζωή, έγραφε για τη ζωή, αλλά λίγο πίσω από αυτήν, λίγο έξω από αυτήν, στο σιωπηλό και σαν μόνιμα ανεπηρέαστο από τον τόπο και τον χρόνο περιβάλλον μιας βιβλιοθήκης, σαν ξεκινούσε τη βόλτα του, έβλεπε αυτή τη ζωή παντού γύρω του να συμβαίνει, σε χρόνο πραγματικό κι αδυσώπητο, που όλοι τον κυνηγάνε κι όλους τους ξεφεύγει, σε τόπο συγκεκριμένο κι ανάλλαχτο, σ' αυτή την ίδια πόλη που όλοι πηγαινοέρχονται πάνω κάτω, μέρα νύχτα, ψάχνοντας τη χαρά.

* * *

Λίγη χαρά γύρευε κι ο Κωνσταντίνος απόψε, που η συσσωρευμένη θλίψη μέσα του τον τελευταίο καιρό κόντευε να τον πνίξει. Σήμερα, δεν είχε καμιά αξίωση να απολαύσει τη βραδινή του βόλτα.

κι ας ήταν ντυμένη η πόλη με χιλιάδες πολύχρωμα λαμπιόνια και χριστουγεννιάτικα στολίδια. Σήμερα ο Κωνσταντίνος, καθώς έφυγε από τη βιβλιοθήκη, δεν ανηφόρισε για την Εγνατία, ναι, έστριψε στη Σβώλου, αλλά δίχως κανένα αίσθημα ευχαρίστησης προσμονής για το περπάτημα που θα ακολουθούσε, δίχως να περιμένει να θαυμάσει το παραμικρό. Σήμερα ξεκίνησε τη συνηθισμένη βόλτα του μόνο και μόνο για να γυρίσει μια ώρα αργότερα στο άδειο διαμέρισμα, για να δώσει μια μικρή αναβολή στην πλήξη των τεσσάρων τοίχων, που σε λίγο θα ένιωθε και πάλι να τον πλακώνουν.

Περπάτησε, λοιπόν, τη Σβώλου μ' ένα βήμα αδιάφορο, σαν να έσερνε μηχανικά το κορμί του. Κι όταν έστριψε ελαφρώς αριστερά στην Αγία Σοφία, διέσχισε τη Μακένζυ Κινγκ μ' ένα βλέμμα αμάγευτο, ανίκανο εντελώς να αιχμαλωτιστεί από την παραμικρή ομορφιά. Ύστερα κατέβηκε τον φαρδύ πεζόδρομο σαν χαμένος ανάμεσα σε τόσο κόσμο γύρω του, ανάμεσα σε τόσα μαγαζιά, καφέ και ζαχαροπλαστεία, που όλα τού φαίνονταν σαν ψεύτικα, απόμακρα και ολότελα ξένα προς αυτόν. Σαν έστριψε δεξιά στη Μητροπόλεως, βάδισε εντελώς διεκπεραιωτικά τον εκλεκτό δρόμο, όπως ένας δημόσιος υπάλληλος διεκπεραιώνει καθημερινά τις ίδιες, μονότονες, γραφειοκρατικές διαδικασίες. Όσπου έστριψε τέλος δεξιά, να πάρει την τελική ευθεία, ανηφορική βέβαια, για τη στάση του λεωφο-

ρείου.

Εκεί, καθώς ανέβαινε την Αριστοτέλους, αισθάνθηκε ξαφνικά μία γλυκιά μελωδία να κλέβει την ακοή του και η μελωδία αυτή τού ήταν τόσο γνωστή, ωστόσο δε μπορούσε με τίποτα να θυμηθεί τ' όνομά της. Ο ήχος ερχόταν από την απέναντι πλευρά της πλατείας, αλλά ακόμη δε μπορούσε να διακρίνει τον ταλαντούχο μουσικό του δρόμου. Αφέθηκε στον μαγικό σκοπό να οδηγήσει τα βήματά του κοντά του. Κι όσο διέσχιζε τη φαρδιά πλατεία κατά πλάτος, τόσο αισθανόταν η θλίψη του να επισκιάζεται λιγάκι από τη νοσταλγική μελωδία του σαντουριού. Γιατί, ναι, τώρα έβλεπε τον γνωστό μουσικό της Θεσσαλονίκης, που δεν είχε μάθει ποτέ τ' όνομά του, αλλά που πάντοτε γνώριζε πως ήταν Ιρανός και ζούσε χρόνια στην πόλη, παίζοντας με τόση μαεστρία και με τόσο πάθος το σαντούρι του, αυτό το παραδοσιακό όργανο της Ανατολής με τον υπέροχο ήχο. Τον έβλεπε να κουνάει όχι μόνο τα χέρια του αλλά ολόκληρο το σώμα του πάνω απ' το όργανο, να χτυπάει το πόδι του στον ρυθμό της μουσικής και τα μάτια του, μια κλειστά, μια ανοιχτά αλλά με βλέμμα βγαλμένο από άγνωστα βάθη, να φανερώνουν όλα τη μεγάλη αγάπη του για την τέχνη του. Τώρα ο Κωνσταντίνος είχε αναγνωρίσει και τη γνωστή μελωδία, ήταν το κομμάτι *Alexandria*, της Ευαθίας Ρεμπούτσι-κα, από τον δίσκο *Το αστέρι κι η ευχή*.

Κι άλλοι περαστικοί, κυρίως νέοι, σταματούσαν κι αυτοί για λίγο να θαυμάσουν τον δεξιότηχη μουσικό, ο οποίος είχε στήσει μπροστά από το σαντούρι του δύο κουτάκια. Στο ένα, υπήρχαν δίσκοι μουσικής δικόι του, που τους πουλούσε για πέντε ευρώ, ενώ το άλλο προοριζόταν για τα κέρματα των μαγεμένων περαστικών. Ο δυσκολεμένος οικονομικά Κωνσταντίνος, ούτε που το διανοούνταν να αγοράσει κάποιον από τους δίσκους του, όμως ήθελε τόσο πολύ να του αφήσει ένα ελάχιστο κέρμα ευγνωμοσύνης. Όσο η ώρα περνούσε και ο χαρισματικός καλλιτέχνης επαναλάμβανε ξανά την ίδια νοσταλγική μελωδία, τόσο υπόχρεος αισθανόταν ο Κωνσταντίνος απέναντί του, που κατάφερε έπειτα από τόσα άδεια βήματα στο κέντρο της πόλης, λίγο πριν τερματίσει στη στάση του λεωφορείου, κατάφερε επιτέλους αυτός ο μουσικός του δρόμου, να εξημερώσει κάπως τα βάσανα και τους καημούς του, να στάξει μια μικρή γλύκα στην πικραμένη ψυχή του, να μαλακώσει λιγάκι τη σκληράδα της ζωής, όπως μόνο η καλή τέχνη γνωρίζει τον τρόπο. Θυμόταν πως θα 'πρεπε να βρισκόταν στο πορτοφόλι του ένα κέρμα μισού ή ολόκληρου ευρώ. «Χαλάλι του», σκέφτηκε και πήρε την απόφαση να το αφήσει στο κουτάκι, όταν ο μουσικός θα έβαζε μία άνω τελεία στο παίξιμό του.

Στο μεταξύ, οι διάφοροι περαστικοί που στα-

ματούσαν, δεν κάθονταν για πολύ. Έστεκαν λίγα δευτερόλεπτα μόνο, έβγαζαν απ' την τσέπη τους τη φορητή ψηφιακή τους οθόνη, τραβούσαν ένα σύντομο βιντεάκι, ύστερα έριχναν και κάτι στο κουτί δίχως καν να κοιτάξουν τον μουσικό στο πρόσωπο και κατόπιν έφευγαν αναλλοίωτοι, άγευστοι εντελώς της μυστικής εμπειρίας, να συνεχίσουν τον δρόμο τους έχοντας βαρύνει τη μνήμη του τηλεφώνου τους κατά ένα ακόμη βίντεο.

Ο Κωνσταντίνος έστεκε ακίνητος απέναντι στον Ιρανό καλλιτέχνη και ήλπιζε να αργήσει να ολοκληρώσει το κομμάτι. Ήταν γι' αυτόν σαν μια προσευχή, απ' την οποία αντλούσε δύναμη και θάρρος να συνεχίσει.

Κάποια στιγμή το σαντούρι σημείωσε παύση και τότε ο Κωνσταντίνος άνοιξε το μικρό και ελαφρύ πορτοφόλι του. Με έκπληξη διαπίστωσε πως το μοναδικό κέρμα που βρισκόταν μέσα ήταν ένα δέυρο. Δίχως να το σκεφτεί, το έβγαλε αμέσως και το άφησε στο μικρό κουτί, χαρίζοντας στον καλό μουσικό ένα γλυκό χαμόγελο. Εκείνος ανταπέδωσε το χαμόγελο και ύστερα σκύβοντας ελαφρά το κεφάλι, είπε, «ευχαριστώ». Ο Κωνσταντίνος τον κοίταξε στα μάτια και απάντησε, «εμείς...», και κατόπιν ανηφόρισε προς την Εγνατία, να πάρει το λεωφορείο για το σπίτι, με το φορτίο της θλίψης του να έχει ελαφρύνει αισθητά, έστω και την ενδεκάτη.